

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

20 січня 2005 року

№2 (2697)

ШАНУЙМО ПАМ'ЯТЬ!

Шановні студенти!

Мине не так багато часу і український народ буде відзначати 60-річчя Великої перемоги.

На квітень 2005 року запланована VIII Міжнародна студентська історична науково-практична конференція "Історія Батьківщини і сучасність. Україна у вогненні роки Великої Вітчизняної війни", де передбачається діяльність чотирьох секцій: "Україна у вогненні роки Великої Вітчизняної війни (до 60-річчя Великої перемоги)", "Українська історія про найважливіші етапи життя народу", "Історія свого ВНЗ, факультету, спеціальності", "Роль визначних військових і політичних діячів, діячів науки, культури, економіки, історії в житті народу України".

На думку членів оргкомітету конференції, важливим моментом є залучення до вищезгаданих подій наших ветеранів, людей, до яких ці події мають безпосереднє відношення.

Минають роки, і все менше лишається з нами учасників і свідків війни. Не милує їх час, але ветеранам є що сказати і чим поділитися з нами, фундаторами майбутнього України. Наш моральний обов'язок проявити ініціативу й створити книгу пам'яті з уст самих учасників Великої Вітчизняної війни. У зв'язку з цим оргкомітет пропонує кожному студенту взяти інтерв'ю в учасників Великої Вітчизняної війни про події воєнної пори, в яких вони брали безпосередню участь або були свідками.

Записані Вами свідчення ввійдуть у банк даних для проведення важливих історичних досліджень з приводу Великої Вітчизняної війни та участі в ній наших громадян. Вони допоможуть і нам, студентству, навчитися цінувати й оберігати все надбане нашим народом тисячоліттями.

Записані Вами інтерв'ю просимо приносити на електронних носіях (дискеті) до 7 корпусу НТУУ "КПІ" на кафедру історії (5 поверх, 512 ауд.).

Закликаємо Вас, правнуків і внуків наших ветеранів, до співпраці у благородній справі збереження історичної пам'яті про події Великої Вітчизняної війни!

*Д.І.Іщенко,
заступник голови оргкомітету, студент ВПФ,
М.О.Колоділо,
член оргкомітету, студентка ФС*

ТИХО! В КПІ – СЕСІЯ!

СТУДЕНТСЬКА СОЦІАЛЬНА СЛУЖБА ДІЄ

Студентську соціальну службу нашого університету без вагань можна назвати універсальною службою студентів. Адже кожен із них, маючи проблеми чи то з поселенням у гуртожиток, чи з власним психологічним станом, чи з адаптацією у колективі, або навіть з юридичних питань, звертається саме до цього органу в КПІ. Тут вислухають кожного, хто б не прийшов за допомогою або з пропозиціями, кожному намагатимуться допомогти та підтримати. Співпрацюючи з іншими органами самоуправління нашого університету, студентська соціальна служба завжди в ракурсі подій інституту, завжди ініціативна та дійова. І лишається тільки здогадуватися, що заплановано у працівників служби на наступний тиждень – проведення акції підтримки та пропаганди здорового способу життя чи конкурсів, присвячених найближчому

Тетяна Воротняк

святу, зустріч з психологом чи з юристом, а може, розробляється програма супроводу молодих сімей? Звичайно, робота студентської соціальної служби не була такою налагодженою та спрацьованою, якби не талановитий керівник. Отже, є сенс поговорити про

Тетяну Воротняк – керівника студентської соціальної служби НТУУ "КПІ".

Після закінчення у 2002 р. факультету соціології нашого університету Тетяна, попрацювавши за фахом у різних місцях, все ж таки повернулася до стін рідного інституту, – на запрошення очолити студентську соціальну службу КПІ.

альної служби з'явилися юрист та психолог, і ті, хто залюбки допомагає студентству в соціальних питаннях, організовує та проводить різноманітні заходи. Одна з останніх таких подій – акція боротьби зі СНІДом, що відбулася 1 грудня. Вона проходила як фотовиставка, на якій були присутні ВІЧ-позитивні люди, зображені на фотокартках, з тією метою, щоб кожен бажавчий мав змогу з ними поспілкуватися. Крім цього, як завжди, соціальна служба розповсюджувала листівки та брошури, з яких можна було дізнатися про СНІД як про хворобу. Винахідлива команда студентської служби під керівництвом Тетяни завжди готова до будь-яких подій – і до Дня інвалідів вони вигадують програму, і на Новий рік, навіть звичайні будні в них заповнені роботою та проектами. Отже не дивно, що не лише студенти вдячні студентській соціальній службі нашого університету, а навіть міське керівництво, яке до дня соціального працівника підготувало для Студентської соціальної служби КПІ свою програму, привітавши їх та вручивши Тетяні подяку Київського міського голови.

Хоча починати майже з "чистої сторінки" спочатку було не зовсім легко. Завдяки тому, що до команди служби почали приєднуватися волонтери та бажавчий допомогти усім, хто цього потребує, робота органу налагодилася. Так, у штабі співробітників студентської соці-

Але і на цьому Студентська соціальна служба не зупиняється. У проекті – створення персонального сайту студентської соціальної служби університету, де, окрім цікавої інформації, будь-хто зможе "віртуально" поспілкуватися з психологом та юристом, надіславши до їхньої персональної скриньки листа із власними запитаннями. Та найголовніше завдання студентської соціальної служби, яке було, є і буде, – це допомога самореалізуватися тому, хто цього потребує, як особистості, адже саме на цьому базується і здоровий спосіб життя, і відповідний психологічний стан та здорове спілкування з оточуючими.

Завдяки винахідливості волонтерів служби та взаємодії з іншими осередками Студентської соціальної служби в місті, в проектах служби – проведення масштабних подій та багато цікавих тематик – це і дискотеки з конкурсами, і розповсюдження корисної інформації, – все те, що необхідно студенту КПІ для того, щоб покращився загальноосвітній рівень з деяких питань, настроїв, самопочуття, або вирішилися найскладніші питання. Отже, звернутися до студентської соціальної служби може будь-хто і в будь-який час.

Катерина Білоконь

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Студентська соціальна служба

2 Час вимити руки! –

3 результати соціологічних досліджень

2 Молодий фінансист з ІПСА

3 НТУУ "КПІ" на Днях науки і техніки

України в Індії

4 Містер КПІ – 2004

Сесія для нас – завжди свято!

Увага, конкурс!

Наш університет має давні традиції підготовки кваліфікованих фахівців. Він посідає чільне місце серед найвизначніших технічних вузів Європи та світу. Основною метою НТУУ "КПІ" було і залишається надання студентам

падків автономні. Наші громадяни резонно виходять із того, що їх дітям або їм самим "ще вчитися та вчитися". І не поспішають псувати стосунки з викладачами чи адміністрацією навчального закладу, які вимагають винагороду за виконання своїх пря-

6. Київський національний університет ім. Шевченка – 26,7% респондентів;

7. Київський державний лінгвістичний університет – 25,9% респондентів;

8. Національний аграрний університет – 14,9% респондентів;

9. Національний технічний університет України "КПІ" – 10% респондентів;

10. Національний педагогічний університет – 5% респондентів.

Результати вказаного дослідження свідчать про те, що НТУУ "КПІ" тільки на дев'ятому місці серед інших вузів, однак слід врахувати те, що це дослідження мало на меті з'ясування рівня хабарництва, що пов'язаний як зі вступними випробуваннями, так і з навчальним процесом. Метою ж дослідження, проведеного "Соціоплюс", було з'ясування рівня розповсюдженості хабарництва саме під час навчального процесу в університеті. Зважаючи на специфічність даної тематики, логічним результатом підготовчого етапу дослідження НДЦ "Соціоплюс" була обмеженість інформації про аналогічні дослідження в інших ВНЗ у доступних дослідникам джерелах інформації.

Ректор НТУУ "КПІ" М.З.Згуровський не раз у своїх доповідях звертав увагу деканів факультетів, директорів інститутів та завідувачів кафедр на необхідність профілактики проявів хабарництва в університеті. Керівництвом постійно вживаються заходи щодо

викорінення цього ганебного явища в нашому вузі. Але зусилля ректорату не завжди можуть бути ефективними, якщо вони не знаходять підтримки серед викладачів та студентів, коли немає зворотного зв'язку з безпосередніми учасниками навчального процесу. В цьому випадку соціологічне опитування є найдієвішим засобом виявлення тенденцій розповсюдження хабарництва, з'ясування думки студентів щодо

– Дослідити відношення студентів до проявів хабарництва зі сторони викладачів НТУУ "КПІ".

– Дослідити вплив хабарництва на освітній процес в цілому.

У результаті теоретичного аналізу наукових та публіцистичних матеріалів стосовно цієї проблеми, для більш досконалого і глибокого вивчення її, фахівцями було обрано декілька методів соціологічного дослідження: **анкетування** на кожному

Таблиця розповсюдженості в університеті різних форм хабарництва

	Таких проявів немає	Скоріше епізодичні і в цілому не характерні	Дуже поширені на нашому факультеті
Отримання хабара у вигляді "традиційних подарунків" (цукерки, алкогольні напої, фрукти і т.п.)	35.5	48.3	16.2
Надання викладачів різних безоплатних послуг	45.8	41	13.2
Проведення викладачем обов'язкових додаткових індивідуальних оплачуваних занять	46.7	40.1	13.2
Отримання хабара у вигляді книг, CD-дисків, аудіокасет і т.п.	56.6	34.8	8.6
Отримання хабара у вигляді грошової суми	40.7	51.1	8.3
Отримання хабара у вигляді цінних подарунків (оргтехніка, моб. телефон, годинник і т.п.)	59.8	34.2	6

якісної освіти, що високо цінуються роботодавцями в різних сферах народного господарства. За весь час існування університету його колектив намагався забезпечити сприятливі умови для підготовки висококласних інженерів, рівень кваліфікації яких відповідав би вимогам часу, і як правило, це йому вдавалося. Але університет не є ізольованою одиницею: він включений у всі соціальні процеси, що відбуваються в державі. Тому на ньому відображаються всі соціальні явища, в тому числі й негативні, які характерні для даного соціуму. Одним з негативних соціальних явищ можна сказати, соціальною хворобою суспільства, є хабарництво. Не обійшла ця хвороба і стіни нашого університету.

Про те, що хабарництво широко укорінилося в галузі освіти, сказано немало. Однак прямі докази цього вкрай фрагментарні й у більшості ви-

мих службових обов'язків, за певні "додаткові послуги" уням та студентам.

Згідно з результатами опитування, проведеного благодійним фондом "Інтелектуальна перспектива" в десяти державних провідних ВНЗ м. Києва стосовно проявів хабарництва, були отримані наступні дані ("Дзеркало тижня", 18-24 січня, 2003 р.):

1. Інститут міжнародних відносин при КНУ ім. Шевченка – 65% респондентів стикалися з цією проблемою;

2. Київський національний університет культури та мистецтв – 42,4% респондентів;

3. Київський національний економічний університет – 38,6% респондентів;

4. Національний медичний університет – 31,1% респондентів;

5. Київський державний торговельно-економічний університет – 28,8% респондентів;

НДЦ було з'ясування рівня розповсюдженості хабарництва саме під час навчального процесу в університеті. Зважаючи на специфічність даної тематики, логічним результатом підготовчого етапу дослідження НДЦ "Соціоплюс" була обмеженість інформації про аналогічні дослідження в інших ВНЗ у доступних дослідникам джерелах інформації.

Ректор НТУУ "КПІ" М.З.Згуровський не раз у своїх доповідях звертав увагу деканів факультетів, директорів інститутів та завідувачів кафедр на необхідність профілактики проявів хабарництва в університеті. Керівництвом постійно вживаються заходи щодо

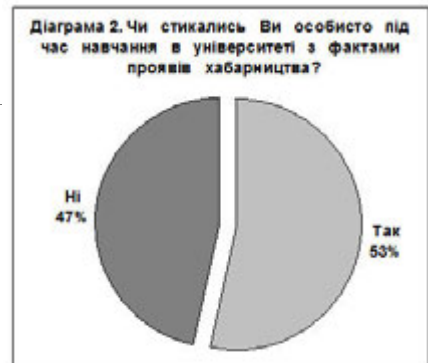
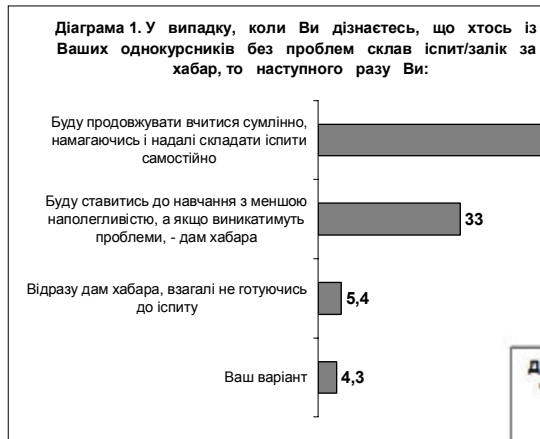
ЧАС ВИМИТИ

можливості спільного подолання його проявів.

Хабарництво небезпечно як явище, що розбещує людей, руйнує суспільну мораль, нівелює людські відносини. Для викорінення хабарництва як аморальної форми поновлення соціальної справедливості,

факультеті (інституті) НТУУ "КПІ" та **поглиблене інтерв'ювання**. Тобто соціологи комплексно підійшли до виконання дослідження, вперше застосували для вивчення проблем в університеті якісний метод паралельно з кількісним.

Кількісний метод полягав у використанні анкетування, що є письмовою формою опитування, та здійснюється, як правило, заочно, тобто без прямого і безпосереднього контакту інтерв'юера з респондентом. Слід зазначити, що всього було опитано 8706 студентів, які навчаються в НТУУ "КПІ". Це становить статистичну граничну похибку на рівні 1% при довірчій імовірності 95%. Така кількість є найбільшим числом опитаних респондентів з проблеми ха-

саме керівництво університету повинно стати головним посередником між викладачами та студентами у вирішенні цього питання. Тому першим і важливим кроком при прийнятті рішень щодо вирішення цієї проблеми є отримання соціологічної інформації для визначення факторів що спричиняють хабарництво у вищих навчальних закладах, та вплив цього явища на освітній процес у цілому. Крім цього, дане соціологічне дослідження є дієвим заходом у профілактиці хабарництва в університеті.

Саме тому М.З.Згуровський доручив Науково-дослідницькому центру прикладної соціології "Соціоплюс" при факультеті соціології провести масштабне репрезентативне соціологічне дослідження стосовно проявів хабарництва серед студентів та викладачів і запропонував надрукувати його результати в газеті "Київський політехнік".

Основними задачами дослідження були:

– Визначити фактори, що впливають на розповсюдження такого явища як хабарництво серед студентів та викладачів НТУУ "КПІ".

– Дослідити вплив хабарництва на мотивацію студентів до навчання.

– Виявити рівень поширення та форми хабарництва серед студентів та викладачів НТУУ "КПІ".

– Встановити ініціаторів дачі хабара.

барництва в нашій державі за всю історію її тринадцятирічного існування.

Обираючи якісний метод опитування, фахівці центру "Соціоплюс" надали перевагу поглибленим інтерв'ю. Під поглибленим інтерв'ю розуміють неструктуроване, пряме й особистісне інтерв'ю, що в загальному вигляді являє собою неформальну, вільну за формою бесіду. У ході цієї бесіди інтерв'юер з'ясовує думки, переконання, поінформованість або звички респондента. *Засалом було проведено 27 поглиблених інтерв'ю по всьому університету, з розрахунку по одному на кожен факультет (інститут).*

Одним із головних питань дослідження було виявлення розповсюдженості різних форм хабарництва. Найпоширенішими формами хабарництва в університеті є: **отримання хабара у вигляді "традиційних подарунків" (алкогольні напої, речі особистого користування і т.п.), надання викладачів різних безоплатних послуг, проведення викладачем обов'язкових індивідуальних оплачуваних занять** (Див. табл.1).

Одним із головних питань дослідження було виявлення розповсюдженості різних форм хабарництва. Найпоширенішими формами хабарництва в університеті є: **отримання хабара у вигляді "традиційних подарунків" (алкогольні напої, речі особистого користування і т.п.), надання викладачів різних безоплатних послуг, проведення викладачем обов'язкових індивідуальних оплачуваних занять** (Див. табл.1).

даж, але й уміти його запропонувати. Андрій погоджується, що зовнішність, уміння спілкуватися є важливими. Але якщо маєш цікаву і обґрунтовану пропозицію, то вже не важко її представити і просувати на ринок, оскільки легко орієнтуєшся в проблемах і можливих варіантах їх вирішення. Хоча, зізнається, відвідував школу лідерства, організовану в інституті. Та заняття проходили в незручний час – пізно ввечері, тож закінчити курс йому не вдалося. При цьому юнак вважає розумним у разі потреби звернутися до відповідного фахівця за консультацією і допомогою.

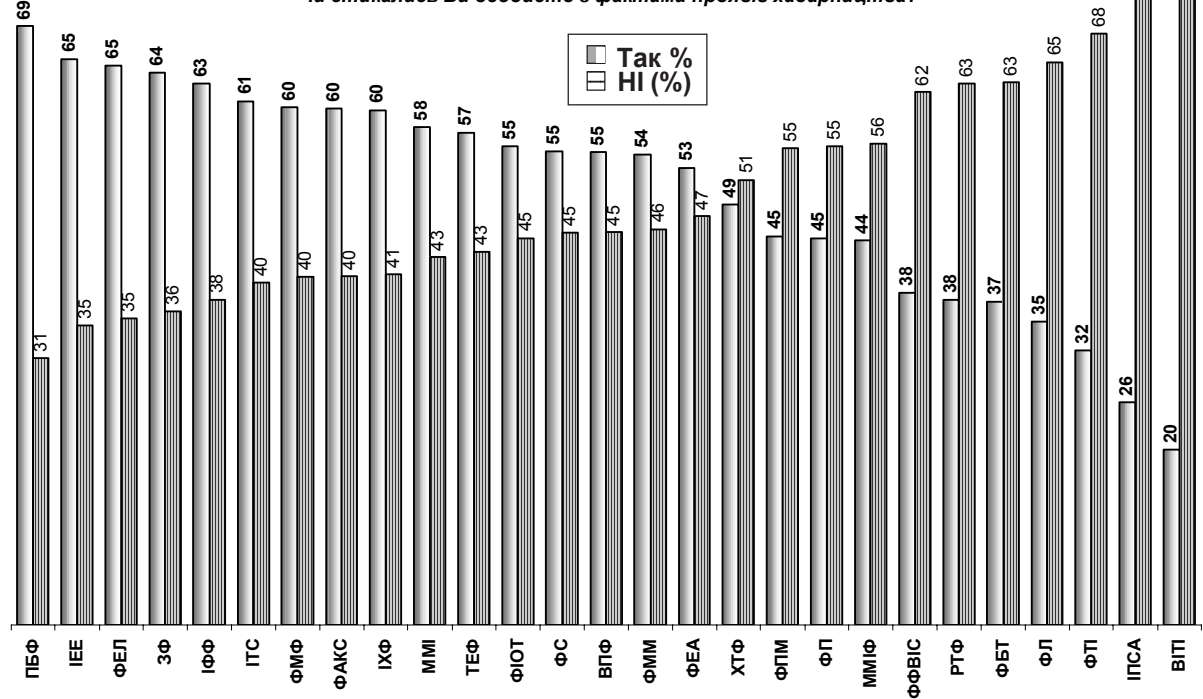
Андрій пишається своїми друзями – нинішніми і шкільними, хоч часу на спілкування має небагато. Вони такі несхожі, розповідає студент, мають різні уподобання, захоплення, але тим цікавіше разом працювати і відпочивати.

Мрій – здійснитися

Андрій захоплюється особистостями сильними, непересічними, які вміють досягти запланованого, омріяного. Сподівається, що результати його праці стануть у пригоді майбутнім поколінням.

Н.Вдовенко

Діаграма 2.1. Порівняльна діаграма відповідей на запитання анкети: "Чи стикались Ви особисто з фактами проявів хабарництва?"

Молодий фінансист

До редакції четвертокурсник ІПСА Андрій Заїка завітав якраз 13 грудня, в день Андрія Первозваного. І хоч напередодні вночі, за повір'ям, хлопцям належало жартувати і весело бешкетувати, виявився людина дуже серйозною, яка вміє аналізувати інформацію та прогнозувати ймовірний розвиток подій. Його майбутня спеціальність – інтелектуальні системи прийняття рішень в макроекономіці.

Нещодавно Андрій закінчив дослідження на тему "Банк як сукупність стохастичних фінансових потоків", в якому розглядалася модель поведінки потенційних і наявних вкладників. Ця робота дістала високу оцінку банку "Надра". Студент збирається і надалі працювати над прогнозуванням, оцінюванням ризиків та прийняттям рішень в банківській діяльності. Уже наявні знання та досвід дозволяють Андрієві пропонувати себе та свої продукти на ринку праці (загально-відомо, що вітчизняні банківські установи ретельно відстежують заявки та нароби молодих фахівців у своїй сфері). Але запитання корес-

пондента "КПІ" щодо можливих підробітків навіть здивувало студента. "Одне "сьогодні" варте трьох "завтра", – каже він, бо переконаний, що навчання без єдиної чвертки в заліковці, як у нього, – це тяжка багатогодинна праця щодня. І прийшов він до університету саме навчатися, щоб уже потім більш професійно розв'язувати фахові задачі. За відмінні успіхи в навчанні та результативні наукові дослідження А.Заїку було удостоєно іменної стипендії КМДА.

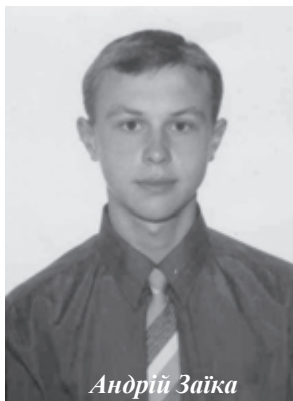
Розмірено і плановано

Андрій згодний, що частина знань, на засвоєння яких ніяк витрачає час і сили, може залишитися незатраченою. Та найважливіше, на його думку, вміти стикувати різні частини вивченого з фахових дисциплін, знати, де і що відшукати та поєднати. У житті юнак намагається все робити розмірено і плановано, вважає, що для будь-якої ситуації можна підібрати відповідну математичну модель. Треба тільки правильно визначити ризи-

Одне "сьогодні" варте трьох "завтра"

ки та пріоритети. І при такому формалізованому підході юнак залишається дуже щирою, привітною та надзвичайно привабливою людиною.

Тож не утрималася від запитання: що він цінує в прекрасній статі? Андрій раціонально відповів: ще не зустрів таку, гуманітарного спрямування, щоб доповнювала його сферу знань. Неприховане збентеження у співрозмовника викликало мое зауваження, що, можливо, потрібно самому когось доповнювати. Повагавшись,

Андрій Заїка

юнак відповів, що, зрозуміло, це доповнення буде взаємним, адже інакше неможливо.

Андрій дуже шанобливо ставиться до своїх батьків, які завжди підтримували його в навчанні.

Цінує викладачів: і тих, хто навчав його в 157 лицей, і нинішніх. Вдячний, зокрема, вчителю математики Тетяні Федорівні Заболотній, викладачу математики Глібу Борисовичу Подколзину, викладачу теорії ймовірностей Ірині Юрївні Конювській та іншим. Та при цьому скаржиться на брак інформації. "Дуже хотілося б, – розмірковує, – взяти участь у міжнародних фахових конференціях, семінарах, попрацювати якийсь час у банківських закладах чи дослідних центрах за кордоном, але куди звертатися?"

Імідж – вторинний

Далі розмовляємо про складові успіху: нині амбітному фахівцеві потрібно не лише мати продукт на про-

Факти хабарництва в університеті, про які дізнаються студенти, можуть негативно вплинути на мотивацію студентів до навчання, тобто людина усвідомлює: навіщо їй вчитися, витрачати час і сили, коли вона може просто заплатити за іспит чи залік. Слід звернути увагу, що на питання анкети: "У випадку, коли Ви дізнаєтесь, що хтось із Ваших однокурсників без проблем склав іспит/залік за хабар, а Ви, сумлінно відвідуючи заняття

РУКИ!

та готуючись до здачі, отримали оцінку не з першого разу, то наступного разу Ви...". 33% зазначили, що будуть ставитись до навчання з меншою наполегливістю, а якщо виникнуть проблеми, – дадуть хабара, а 5,4% відразу дадуть хабара, взагалі не готуючись до іспиту.

В університеті на даний момент склалася не найкраща ситуація, про що свідчать результати дослідження: 53% опитаних відмітили, що особисто стикалися під час навчання в університеті з фактами проявів хабарництва, а 47% – ні. Якщо ці результати порівнювати з даними, отриманими в 2003 році (50% студентів стикалися з проявами хабарництва та 45% – не стикалися), то можна стверджувати, що ситуація погіршилася (хоча не можна бути категоричним, адже дослідження в

2003 році проводилося за меншою вибіркою, отже похибка репрезентативності була вищою). Навіть враховуючи різницю в похибках, а вона складає близько 1,5-2%, можна говорити якщо не про погіршен-

ня ситуації, то, принаймні, про її незмінність.

На основі порівняльної діаграми по факультетах (Діаграма 2.1.) можна зробити висновок про найбільш "кризові" факультети в університеті. (Наголошуємо, що в діаграмах 2 і 2.1, а також в таблиці 2 вказано відсоток студентів, які стикалися з проявами хабарництва за весь час свого навчання. Ці показники не слід інтерпретувати як відсоток викладачів, що беруть хабарі.)

Але при цьому, з огляду на аналіз відкритих питань, виникає парадокс, який ми б назвали "парадоксом гастролерів", що стосується в основному підрозділів, які засновані на загальноуніверситетських кафедрах.

Таблиця 2

Якщо Ви стикалися з проявами хабарництва в університеті впродовж усього терміну навчання, то вкажіть ті дисципліни з нижченазваних, з якими це пов'язано (опитано 3113 осіб):

№	Дисципліна	Частота	% до відпов.
1	військова підготовка	227	59,6*
2	фізичне виховання	906	30
3	іноземна мова	422	14
4	хімія	370	12,3
5	інженерна графіка	300	9,9
6	безпека життєдіяльності (БЖД)	268	8,9
7	загальна фізика	265	8,8
8	вища математика	224	7,4
9	інша	221	7,3
10	філософія	185	6,1
11	історія України	184	6,1
12	теоретична механіка	179	5,9
13	нарисна геометрія	179	5,9
14	охорона праці	113	3,7
15	опір матеріалів	108	3,6
16	економічна теорія	105	3,5
17	екологія	88	2,9
18	соціологія	72	2,4
19	політологія	52	1,7
20	психологія	43	1,4
21	українська мова	43	1,4
22	правознавство	29	1

* Результат зважений на кількість студентів, що навчаються на військовій кафедрі (2867), і гранична похибка складає 5%.

лиці 2, є попередніми, але дуже показовими.

Крім того, фахівці виявили на основі аналізу таблиці двовимірного розподілу, що рівень зіткнення з хабарництвом залежить від рівня успішності студентів у навчанні. Тобто, результати аналізу двовимірних таблиць показують, що чим нижча успішність студента, тим більша його схильність до дачі хабарів (див. табл. 3).

Половина опитаних студентів (49,6%) зазначили, що можливо використати лише деякі прояви хабарництва в університеті. При цьому існують такі форми хабарництва, які важко викоринити в зв'язку з тим, що вони носять подвійний характер.

Зокрема, до них можна віднести додаткові заняття або додатковий контракт. З одного боку, це є хабаром, з іншого – це допомога студенту краще розібратися з матеріалом. На жаль, за свідченням учасників поглиблених інтерв'ю, іноді додаткові оплачувані заняття носять лише формальний характер і, насправді, заняття, або проводяться в неповному обсязі або викладач не дуже переймається тим, щоб пояснити студен-

тов пропущений матеріал. Крім того, високий сумарний процент (77%) зверти студентів у вирішенні проблеми з хабарництвом може розглядатися, як негативна тенденція, що відображається на рівні їх свідомості.

Хабарництво – це процес, в якому задіяні дві сторони: ті, хто дають хабара, і ті, хто беруть його. Факт хабарництва і вступ двох сторін у взаємодію розпочинається з дії, ініційованою якоюсь із них. На думку студентів, найчастіше ініціатором дачі хабара (54%) є вони. Також при аналізі відкритого запитання, яке позначалося альтернативою "Ваш варіант", майже 100% студентів відмічали, що ініціаторами дачі хабара однаковою мірою є як студенти так і викладачі університету.

Дослідниками було висловлено гіпотезу про те, що студенти іноді йдуть на дачу хабара саме тому, що вони не знають про відповідальність, яку несе сторона, яка є хабародавцем. Тому питання про форми відпо-

відальності хабародавців дослідницька група поставила, щоб дізнатися, чи відомо студентам те, що і вони несуть відповідальність за дачу хабара. Це особливо важливо і тому, що ініціаторство хабарництва, як вже зазначалося, найчастіше належить студентству. Справа полягає в тому, що хабародавець теж несе відповідальність за свої дії. На жаль, результати засвідчили те, що не кожен студент знає про це.

Загальні висновки та рекомендації:

1. Розповсюдженість хабарництва по університеті в цілому є досить значною, але загрозливою ситуацією набуває тільки на окремих факультетах, на які слід звернути особливу увагу. (Див. Порівняльні діаграми)

2. Найпоширенішими формами хабарництва виявилися: проведення обов'язкових додаткових оплачуваних занять, хабарі у вигляді "традиційних" подарунків та надання безоплатних послуг викладачам.

3. Фахівці виявили в університеті існування так званого "парадоксу гастролерів", на який слід звернути особливу увагу.

4. Розповсюдженість хабарництва в університеті з часу проведення попереднього дослід-

ження у 2003 році майже не змінилася і, навіть, на декілька відсотків збільшилася, що вказує на малу дієвість проведення профілактичних заходів та необхідність здійснення невідкладних дій з боку керівництва.

5. Ініціаторами дачі хабара в переважній більшості випадків є самі студенти, що свідчить про необхідність переведення напрямку вектора профілактичної роботи з постійного звинувачення викладачів на удосконалення виховної роботи зі студентами в кожному підрозділі (факультеті, інституті). Виховна робота зі студентами могла б бути ефективною, враховуючи те, що студенти усвідомлюють згубні наслідки хабарництва на якість освіти.

6. При визначенні шляхів подолання хабарництва, студенти виявили дещо категоричну позицію і вказали, що потрібно, або підвищувати заробітну плату професорсько-викладацькому складу, або ж негайно звільняти їх з роботи. Стосовно першої пропозиції, то є всі підстави вважати, що підвищення заробітної плати відбувається в січні 2005 року, а ось щодо звільнення викладачів, то варто проаналізувати, скільки викладачів за останні роки було звільнено з посади за хабарництво,

і якщо такі випадки були, то чи набували вони розголосу.

7. Майже на кожному факультеті студенти вказували й інші пропозиції щодо форм боротьби з хабарництвом, які, до речі, майже всі носили досить жорсткий характер. На їх думку дієвими засобами могли б бути наступні: використання "дошки ганьби", створення спеціальних контролюючих комісій, зміна керівництва

Таблиця 3

Залежність випадків проявів хабарництва від успішності студентів

Як Ви зазвичай навчаєтесь?	Чи стикалися Ви особисто під час навчання в університеті з фактами проявів хабарництва?		
	Так	Ні	ВСЬОГО
Тільки на відмінно	41.9 220	58.1 305	100 525
На добре і відмінно	51.8 2056	48.2 1915	100 3971
На добре і задовільно	55 1509	45 1234	100 2743
Як правило, на задовільно	64.6 320	35.4 175	100 495

факультетів, впровадження системи штрафів і т.п.

8. Крім того, навіть у випадках вимагання та здирництва, які, на щастя, в університеті не є частими, самі студенти не дуже спрямовані до співпраці з адміністрацією факультетів у питаннях боротьби з хабарництвом. Адже вони готові радше дати хабара, ніж повідомити керівництво про випадки здирництва та вимагання. Зважаючи на це, навіть телефон довіри є на даний момент малодієвим засобом тому, що студенти не бачать гарантій дотримання анонімності.

9. Дієвими методами профілактики проявів хабарництва є оприлюднення дій, що здійснюються або здійснюватимуться керівництвом університету в цьому напрямку. Тобто, необхідно поширювати інформацію про такі дії через газету "Київський політехнік", локальну мережу НТУУ "КПІ", збори Студради та профкому університету. До речі, сам факт проведення даного дослідження став хорошим профілактичним засобом і набув гучного резонансу.

10. Цінною вважаємо ідею впровадження системи обов'язкового тестування щодо визначення профпридатності кандидатів на отримання посади викладача при прийнятті на роботу. Науково-дослідницький центр прикладної соціології "Соціоплюс" готовий надати допомогу в розробці методики такого тестування.

11. Особливу увагу слід звернути на загальноуніверситетські підрозділи НТУУ "КПІ" (вони найчастіше згадуються у відкритих запитаннях), зокрема, кафедри: військової, БЖД, фізичного виховання, іноземної мови та інші.

А.А.Мельниченко,
директор Науково-дослідницького центру прикладної соціології "СОЦІОПЛУС" ФС

НТУУ "КПІ" НА ДНЯХ НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ В ІНДІЇ

Також відбулися консультативні зустрічі з представниками Міністерства науки і технологій Індії. З директором департаменту міжнародної співпраці та медичних біотехнологій паном Б.М.Ганді досягнуто домовленості щодо розробки Міждержавної програми з біотехнології між Індією та Україною. В ході зустрічі з п. Я. Бхуяном – заступником генерального директора Конфедерації промисловців Індії – виявлено зацікавленість у тісній співпраці підприємств у галузі біотехнології та іншого спрямування і підтверджено можливість спільних дій щодо створення спільних підприємств або трансферу укра-

їнських технологій на підприємства Індії.

Щодо подальшого розвитку виставкової діяльності хочу запропонувати наступне:

– Представляти експозиції за тематиками відповідно до визначених сторонами науково-техніч-

них пріоритетів, а не за місцем виконання розробки (що мало інформативно і не має першочергового значення для відвідувача). Це дозволить ефективніше представляти весь спектр технологічних розробок відвідувачам – спеціалістам окремої галузі, буде значно легше орієнтуватися в представлених технологіях.

Необхідно визначити загальні вимоги до матеріалів, що експонуються, особливо до планшетів та рекламного роздаткового матеріалу з метою підвищення їх якості, рівня дизайну і, що особливо необхідно за кордоном, демонстрації національної та галузевої приналежності.

Висловлюю велику вдячність керівництву МОН і проректору НТУУ "КПІ" М.Ю.Ільченку за надану можливість взяти участь у Днях науки і техніки України в Індії.

Л.М. Шинкаренко,
декан ФБТ

У середині грудня пройшли Дні науки і техніки України в м.Нью-Делі (Індія). Із 37-ми членів української делегації, очолюваної заступником міністра освіти А.М.Гуржієм, 22 представляли вищі навчальні заклади. Серед них була і декан ФБТ проф. Л.М.Шинкаренко. Наші науковці розгорнули у Хемітат-центрі виставку, що діяла впродовж трьох днів, а також брали участь у проведенні "круглих столів" за пріоритетними напрямками.

Експозиція НТУУ "КПІ" була представлена експонатами та інформаційними матеріалами з окремих закінчених розробок. Біотехнологічну сферу представляли 6 планшетів, натурні зразки препаратів у ін'єкційній, капсульованій та таблетованій формах. Планшетами і зразками були також представлені екологічні розробки та технологія переробки деревини.

Під час роботи виставки відбулися численні контакти членів української делегації з відвідувачами, зацікавленими в ознайомленні з представленими розробками, та

більш детальні переговори з наступним підписанням протоколів про наміри з представниками наукових та освітянських установ, приватного бізнесу та трансферних компаній. Усього підписано 11 комплексних протоколів, більшість яких стосується безпосередньо біотехнологічної сфери – виробництва медичних препаратів, продуктів для агросфери, трансферу технологій, організації спільних підприємств у галузі медичних технологій, захисту інтелектуальної власності та біотехнологічної освіти, а також проблем енерготехнологій, телекомунікацій, екологічної сфери тощо.

Можливості біотехнологічної освіти в Україні були висвітлені в зустрічах і співбесідах з місцевими чиновниками та потенційними студентами. Представники освітніх установ, а також безпосередньо батьки і студенти цікавилися вартістю навчання, умовами проживання (житло, забезпечення харчуванням), а також можливістю навчатися англійською та російською мовами.

теплого "екранізацією" фінального діалогу Отелло і Дездемони, але в сучасному і набагато смішнішому варіанті, а Сташенко Віталій (ХТФ) своїм виступом склав гідну конкуренцію Андрію Данилку, блискуче виконавши роль буфетниці студентської ідальні. Нестандартним був виступ Чашковського Олександра (ФС). Він на умовному боксерському рингу показував свою вправність (ніхто не постраждав), а коментатор гучним голосом розповідав про характер хлопця. Серед учасників виявилися навіть художник – Перижняк Антон (ІФФ) та дизайнер – Богдан Руслан (ІЕЕ). Останній показав, за допомогою дівчат-моделей, колекцію міні-міні суконь викликавши овації залу.

МІСТЕР КПІ – 2004

Уже вчетверте в нашому університеті пройшов конкурс "Містер КПІ". Це улюблене студентське шоу, що не залишає байдужими ні представників сильної, ні, тим більше, прекрасної статі. Конкурс дає змогу чоловічому товариству продемонструвати розум, привабливість і таланти, артистизм, кмітливість і дотепність, щоб у підсумку переконати всіх, що ти – дійсно кращий із кращих.

У конкурсі взяли участь 15 учасників з різних факультетів, у тому числі й представники Інтерклубу (Шахада Мусса Галіп і Ташпінар Сулейман), що додало дійству певного колориту й екзотики. Глядачів було багато, незважаючи на те, що 24 грудня – розпал залікової сесії. Вони палко вболівали за своїх улюбленців. Саме на таких конкурсах у студентських серцях прокидається "факультетський патріотизм": групи підтримки дружно скандують назву свого факультету (інституту) чи ім'я учасника.

"Містер КПІ – 2004" вразив присутніх високим рівнем підготовки і видовищності. В ролі ведучого виступив DJ Ромео з Gala Radio. Перший вихід-дефіле хлопців мав назву "Жага

Творчий конкурс, дійсно яскравий і різноплановий, плавно перейшов в ораторський під назвою "Втілення душі". Хлопці мали показати "душу і долю" предметів, які вони зображували. Ким тільки учасники не були! І всі ці образи речей (справжній каламбур) так чи інакше пов'язані зі студентським життям: заліковка, бібліотека, гуртожиток, книга, телефон, дека-

життя", після якого кожен із 15 учасників у творчому конкурсі показав, на що він здатен. Номери "містерів" були оригінальними і цікавими, кожен намагався здивувати журі й глядачів. Косяченко Андрій (ІХФ), Курашкін Олександр (ТЕФ), Строкін Євген (ФП) та Шахада Мусса Галіп (ММІФ) співали різні за стилем, настроєм та мовою пісні; Ташпінар Сулейман (ФЕЛ), Старков Олексій (ФЕА) та Пастух Олександр (ФБТ) продемонстрували мистецтво сучасного танцю, Шмуля Євген (ФІОТ) – бального, а Світлицький Микола (ВПІ) – циганського з акробатичними трюками. Серед номерів були й жартівні мініатюри, і справжні акторські перевтілення. Аронов Ігор (ФЕЛ) з друзями своїм номером на кілька хвилин дав змогу відчувати глядачам атмосферу КВК, Чебишев Сергій (ІТС) порадував до-

нат, бігунок, стипендія, конспект, проїзний, калькулятор, рюкзак, аудиторія, дискета і навіть військовий корпус!

А далі було танго, "Це пристрасне танго"... Конкурс, в якому хлопці по черзі танцювали запальний і хвилюючий танець з чотирма чарівними дівчатами, після чого наші мачо кинули в зал червоні троянди – символ пристрасті й кохання. Одна квітка навіть потрапила на стіл журі.

Глядачі перебували ще під впливом ритму танго, як вже розпочався завершальний і найнесподіваніший конкурс-сюрприз. Хлопці відповідали на одне запитання з чотирьох запропонованих тем: "Дружба", "Освіта", "Мій стиль" та "Кохання". Помітно, що учасники хвилювалися, адже це був останній конкурс і потрібно було гідно скласти цей "іспит", бо відомо, що

останнє враження таке ж сильне, як і перше. Хтось жартував, відповідаючи на запитання, інші серйозно поставилися до нього, а ось Шахада Мусса Галіп, відповівши на питання про існування шари стверджувально, потім зізнався, що насправді не зрозумів, про що йдеться, адже тільки починає опановувати нашу мову. Зал бурхливими оплесками привітав це "зізнання", підтримуючи іноземного студента та його дотепну відповідь. Мабуть, слово "шара" навіть для іноземця звучить як рідне, і він інтуїтивно вірить в її існування. А от Ташпінар Сулейман вирішив не ризикувати і скористався допомогою перекладача турецької мови.

Після фінального виходу "Я – містер", журі пішло радитися, вирішувати долю кубка "Містер КПІ – 2004". А щоб глядачі не сумували, на сцені з'явилася Снігурка, яка провела декілька веселих новорічних конкурсів. Але всі хвилювались і чекали результату "вироку"...

Нагадаємо, що до складу журі увійшли В. Ю. Миронов – голова профкому студентів НТУУ "КПІ", І. В. Лісовська – заступник проректора з навчальної роботи, С. Солдатов – голова студради НТУУ "КПІ", Л. Лимар – заслужена артистка України, художник театру "Срібний острів", Е. Цибуля – представник торговельної марки "Дар" (спонсора конкурсу) та С. Чернявський – координатор проекту "5 балів" (медіа партнер).

Після тривалого очікування результату конкурсу оголосила Ірина Володимирівна Лісовська. Отже:

Містер Романтичність – Ташпінар Сулейман (ФЕЛ)

Містер Елегантність – Світлицький Микола (ВПІ)

Містер Обдарованість і Містер Суцільність – Косяченко Андрій (ІХФ)

Містер Оригінальність – Старков Олексій (ФЕА)

Містер Образ – Строкін Євген (ФП)

Містер Фантазія – Сташенко Віталій (ХТФ)

Містер Артистичність – Курашкін Олександр (ТЕФ)

Містер Творчість – Перижняк Антон (ІФФ)

Містер Стиль – Шахада Мусса Галіп (ММІФ)

Містер Мужність – Шмуля Євген (ФІОТ)

Містер Чарівність – Чебишев Сергій (ІТС)

Містер Атлетичність – Чашковський Олександр (ФС)

Містер Екзотика – Аронов Ігор (ФЕЛ)

"Обличчя факультету" – Богдан Руслан (ІЕЕ)

Король Танцю – Пастух Олександр (ФБТ)

Містер Глядацьких симпатій – Сташенко Віталій (ХТФ)

Містер КПІ – 2004 став Містер Атлетичність за сумісництвом –

Чашковський Олександр (ФС).

Вітаємо Олександра з перемогою в такому цікавому і видовищному конкурсі! Безперечно, спогадів і вражень вистачить надовго як у нього, так і в глядачів цього дійства. Віват, Містере КПІ – 2004!

Окрема подяка організаторам і режисерській групі "Містера КПІ – 2004": Салай Інні, Андрущенко Дмитру, Кононову Олегу, Ласовській Ірині, Солонець Інні, Стромченко Олені, Євдокимову Максиму, Мерцаловій Ксенії, Крижевич Ганні, хореографу-постановнику – Кодацькій Катерині і, звичайно ж, директору Центру культури та мистецтв Руденко Валентині Андріївни.

Сподіваємося, що "Містер КПІ – 2005" буде не менш цікавим, організатори невтомними і винахідливими, спонсори щедрими, а учасники талановитими і гідними такого почесного титулу.

Майя Заховайко

Сесія для нас - завжди свято!

- Екзамен – єдина можливість знати хоча б щось хоча б декілька днів.
- На екзаменах ті, кому абсолютно не цікава відповідь, розпитують тих, хто не може відповісти.
- Величезна перевага екзаменатора полягає в тому, що він сидить по краший бік столу.
- Екзаменів боїться будь-хто, адже на екзамені найдурніший може спитати більше, ніж найумніший може відповісти.
- Приходьте на екзамен зі свіжою головою: багато в чому буде необхідно розбиратися вперше.
- Навіть якщо знання відпускають безкоштовно, приходити треба з власною тарою.
- Якщо б небо почуло молитви студентів, на світі не залишилося б жодного живого викладача.
- Ніщо так не запам'ятовують студенти, як помилки своїх викладачів.
- Щоб бути добрим викладачем, необхідно любити те, що викладаєш, і любити тих, кому викладаєш.
- Добрий викладач може навчити інших навіть тому, чого сам не вміє.
- Чим менш конкретна назва навчальної дисципліни, тим менше з неї узнаєш. Чим конкретніша назва навчальної дисципліни, тим менше вона тобі знадобиться пізніше.
- Університет розвиває всі здібності, в тому числі і дурість.
- Диплом університету – документ, який засвідчує, що в тебе був шанс чому-небудь навчитися.
- Диплом університету дозволяє помилятися більш впевнено.
- Освіта коштує грошей. Неосвіченість – теж.
- Освічена людина – та, яка знає, де знайти те, чого вона не знає.
- Стипендія необхідна, але недостатня.

Підготував І. Мікульонюк

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних посад:

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра міжнародної економіки:

асистентів – 1

Кафедра менеджменту:

ст. викладачів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.

Микола Григорович МАРКЕЛОВ

Перестало битися серце Героя Радянського Союзу Миколи Григоровича Маркелова, військового моряка, учасника бойових дій Великої Вітчизняної війни.

Микола Григорович постійно підтримував зв'язки з ДТСААФ "КПІ" (зараз ТСОУ НТУУ "КПІ"), виступав перед студентами, допомагав у проведенні звітно-виборчих зборів, брав участь у місячниках, присвячених Радянським Збройним Силам та Дню Перемоги. Особливо корисною була його допомога в роботі Клубу майбутнього офіцера, який існує в СТК (Спортивно технічному клубі) при військовому інституті з 1988 року.

За активну роботу з військово-патріотичного виховання студентів М.Г.Маркелов неодноразово був нагороджений цінними подарунками і грамотами ТСОУ НТУУ "КПІ".

Його яскраве життя Героя – приклад для всіх нас! Пам'ять про Миколу Григоровича Маркелова назавжди залишиться в наших серцях.

Група товаришів

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 241-66-95; 22-09

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір

Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор

О.А.КІЛХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.